

OPRAŠTANJE MATURANATA U HOŠIG-U

FOTO: ČARNA KRŠUL

10. stranica

Izbor zastupnika za HDS

3., 4. i 5. stranica

Hrvatska kulturna smotra u Boršni

14. stranica

„Frankopan” u Croatici

15. stranica

Zajednički krivac

Ponekad se dogode stvari koje ste davno predosjetili. Iako su svi govorili da to neće biti tako i da nije tako. Osjećaj iznutra bio je u pravu.

Tako se dogodi da osoba koja je masi „krivac za sve“ bude jedna od rijetkih koja vam pruži ruku kad vam je potrebna, za razliku od dobronamjerne mase. Pa se ispostavi da je „krivac za sve“ to postao jer je preiskren, jer ljude ne cijeni na temelju njihova društvenog položaja, nego na temelju toga kakav je tko čovjek, jer se od drugih ističe i po intelektu i po sposobnostima i iskustvu. A mase ne vole kad se netko ističe, kad netko nešto radi bolje od drugih. Masi to nije inspiracija, nego javni pokazatelj njihove nesposobnosti. Prijetnja. A nečiji trud, rad i uspjeh trebao bi biti inspiracija. Ali nije. Jer mase su lijene. Ne vole promjene ni isticanje drugih, a najsloženije su kad imaju zajedničkog krivca.

Mase imaju i svoje vodiče. To su oni koji vam čestitaju s lažnim osmijesima od kojih vas prolaze trnci, oni koji obično posjeduju veliku ambiciju bez pokrića. Gdje takvi vladaju, njeguje se sužavanje perspektive, stvara se začarani krug neiskrenosti, ljubomore, nezadovoljstva. Jer što daš, to ti se i vrati. A ti što vlada-ju valjda nisu svjesni da, ako si neiskren i radiš nepošteno protiv drugog, ti radiš i protiv sebe. HOŠIG-ov je maturant nedavno lijepo izrecitirao poemu Dalea Wimbrowa Čovjek u ogledalu: „Jedina osoba čije mišljenje najviše znači u Tvom životu ona je koja Te gleda iz ogledala.“

Mišljenje o nekome ili nečemu volim donijeti na temelju vlastitog iskustva, a ne na temelju „rekla-kazala“. Uvijek mi je sumnjivo kad je netko u zajednici glavni krivac za sve. A ovaj put sumnje su mi se i obistinile. Ono što će nas ujediniti uzajamno je poštovanje, iskrenost, dobre namjere, suosjećanje i otvorene perspektive, a ne zajednički krivac.

Kršul

GLASNIKOV TJEDAN

„U XI. izbornoj jedinici, za Hrvate izvan Hrvatske, dobili smo sva tri mandata. Drago mi je da je prvi put s nama u Hrvatskom saboru gospođa Jasna Vojnić.“

Glavna vijest prošloga tjedna bila je vijest o konstituirajućoj sjednici Hrvatskog sabora i Vlade RH. Još važnija vijest bila je kako je među 151 zastupnikom, koliko ih sjedi u zastupničkim klupama Hrvatskog sabora, i saborska zastupnica Jasna Vojnić, koja je na parlamentarnim izborima na listi Hrvatske demokratske zajednice u XI. izbornoj jedinici bila na petom mjestu. Kako je i sama izjavila, to je povijesni trenutak za Hrvate u Srbiji i prvi put da Hrvati iz Srbije imaju svojeg predstavnika (zastupnika) u Hrvatskom saboru. XI. izborna jedinica zasebna je izborna jedinica za izbor zastupnika koje biraju hrvatski državljani koji nemaju prebivalište u Republici Hrvatskoj.

Jasna Vojnić šest je godina predsjednica Hrvatskog nacionalnog vijeća, najvišeg zastupničkog tijela Hrvata u Republici Srbiji, koje se bira radi ostvarivanja prava na manjinsku samoupravu. Hrvatsko nacionalno vijeće predstavlja hrvatsku nacionalnu manjinu u području službene uporabe jezika, obrazovanja, informiranja i kulture, sudjeluje u procesu odlučivanja ili odlučuje o pitanjima iz tih područja te osniva ustanove iz tih područja.

Jasna Vojnić još je u izbornoj noći zahvalila sunarodnjacima u Srbiji koji su sudjelovali u njezinoj i promidžbenoj kampanji HDZ-a. U priopćenju za hrvatske medije u Vojvodini navela je tad kako će povećani angažman i zanimanje za političke procese u Hrvatskoj donijeti brojne pogodnosti Hrvatima u Srbiji. U Srbiji je za parlamentarne izbore u Republici Hrvatskoj glasalo 1117 građana, od čega je njih gotovo 80 % glasalo za listu HDZ-a.

Iza Jasne Vojnić stajala je politička stranka Demokratski savez Hrvata u Vojvodini, čiji je predsjednik Tomislav Žigmanov. U izjavi nakon izbora DSHV, koji je uoči izbora podržao HDZ i kandidaturu svoje kandidatkinje Jasne Vojnić na listi te stranke u XI. izbornoj jedinici, naglasio je kako su i kao politička stranka i kao zajednica uspjeli postići visoku koheziju među Hrvatima u Srbiji glede potpore listi HDZ-a i samoj kandidatkinji Vojnić.

DSHV je tijekom izborne kampanje naglašavao kako je to jedan od načina da podrži one koji su imali sluha za njihove potrebe

(HDZ) u borbi za opstojnost Hrvata u Srbiji i očuvanje njihova nacionalnog identiteta.

Jasna Vojnić na dan konstituiranja Hrvatskog sabora i nakon polaganja prisege između ostalog je izjavila: „Vjerujem da će biti puno jednostavnije. Za nešto što smo godinama radili u Srbiji ovdje će možda biti potrebni mjeseci. Dat ćemo sve od sebe, mislim da smo kao zajednica dobri u artikuliranju naših potreba jer je jako važno znati reći što vam je potrebno. Dobro smo se u tome izvještali, tu ćemo biti na izvoru svega i sigurna sam da to može biti samo dobro.“

Osjeća se velik ponos što smo dio političkog vrha Republike Hrvatske, na mjestu smo gdje se odigrava politika čitave Hrvatske, pa i prema Hrvatima u Srbiji, i imam veliku želju da isti takav ponos prenesemo i kod nas. Puno ste puta od nas čuli da je nešto povijesni trenutak, a za ovo danas zaista mislim da je jedan od najvećih jer Hrvati u Republici Srbiji dosad nisu imali saborskog zastupnika. Smatram da je ovo velika čast, veliko priznanje za našu zajednicu i velika mogućnost da puno toga dobijemo i iskoristimo. Poziv se jednostavno nije mogao odbiti, HDZ na čelu s Andrejom Plenkovićem puno je toga napravio za Hrvate u Srbiji u prethodnim godinama. Otvaraju nam se nova vrata i drago mi je što sudjelujemo u tom povijesnom trenutku.“

Andrej Plenković u izjavi za Hrvatsku riječ između ostaloga je naglasio: „U XI. izbornoj jedinici, za Hrvate izvan Hrvatske, dobili smo sva tri mandata. Drago mi je da je prvi put s nama u Hrvatskom saboru gospođa Jasna Vojnić, predsjednica Hrvatskog nacionalnog vijeća, koja je s Hrvatima u Srbiji, osobito s onima koji su itekako angažirani u političkom, društvenom, kulturnom, znanstvenom životu, pokazala niz inicijativa u jačanju položaja hrvatske manjine u Srbiji. Smatram da je njezin dolazak u Hrvatski sabor itekako važna poruka svim Hrvatima koji žive u Srbiji. Želimo da ona pridonese političkom životu Hrvatske, naravno, kao i svi ostali zastupnici, ali da bude dodatna snažna poveznica za jačanje prava, identiteta i položaja Hrvata u Srbiji.“

Branka Pavić Blažetin

ŽDRIJEBOM UTVRĐEN REDOSLIJED DVIJU HRVATSKIH LISTA

Državno izborno povjerenstvo ždrijebom je utvrdilo redoslijed državnih narodnosnih lista prijavljenih u zakonskom roku na glasačkom listiću. Rok za prijavu narodnosnih lista istekao je 7. svibnja u 16 sati.

Državno izborno povjerenstvo na sjednici 7. svibnja u Budimpešti je ždrijebom utvrdilo redoslijed narodnosnih lista 13 narodnosti na glasačkom listiću. U skladu sa zakonom izborna povjerenstva provode ždrijeb radi određivanja redoslijeda kandidata i lista nakon isteka zakonskog roka za prijavu kandidata i lista poslije 16 sati. Rok za prijavu narodnosnih izbornih lista bio je 7. svibnja 2024. u 16 sati.

Uvjet za prijavu narodnosnih izbornih lista bilo je prikupljanje broja preporuka navedenih u prilogu odluke NVB-a o raspisivanju izbora za narodnosti. Ipak, uz prikupljanje potrebnog broja prepo-

ruka, državnu je listu mogla prijaviti samo ona narodnosna organizacija koja je na mjesnim narodnosnim izborima samostalno prijavila najmanje deset posto kandidata te koja je prikupila preporuke najmanje dva posto birača.

Za svih 13 nacionalnosti NVB je izvukao redoslijed prijavljenih narodnosnih lista, među njima i hrvatske narodnosti.

Na izbore za hrvatsku državnu samouprave prijavljene su dvije samostalne liste, a ždrijebom je utvrđen sljedeći redoslijed na glasačkom listiću:

1

HRVATI – HORVÁTOK

1. Payrits Ferenc
2. Vargovics József Árpádné
3. Dr. Huszárné Dr. Fábiánkovits Erzsébet
4. Kovácsné Kővágó Anna Mária
5. Lukács Mária
6. Dr. Kovács Enikő
7. Mihovics Tibor
8. Martinschich Balázs
9. Kissné Király Mária
10. Grubits Ferenc
11. Prémecz Mónika
12. Payrits Marianna
13. Schmatovichné Radits Klaudia Éva
14. Kuzma István
15. Völgyi Géza
16. Novák-Fabsich Kitti
17. Grubits János
18. Práger Zsolt
19. Hiltser Mátyás
20. Völgyi Iván Máté
21. Grubits Dóra
22. Taschner Anna Mária
23. Payrits Silvana
24. Balogh Szabina
25. Payrits Ferenc
26. Novák Henriett
27. Sós Márta
28. Payrits Luka
29. Payrits Tamás István
30. Gludovác Mátýás
31. Payrits Marko
32. Egresitsné Tachner Mónika
33. Dr. Glavanics Krisztina

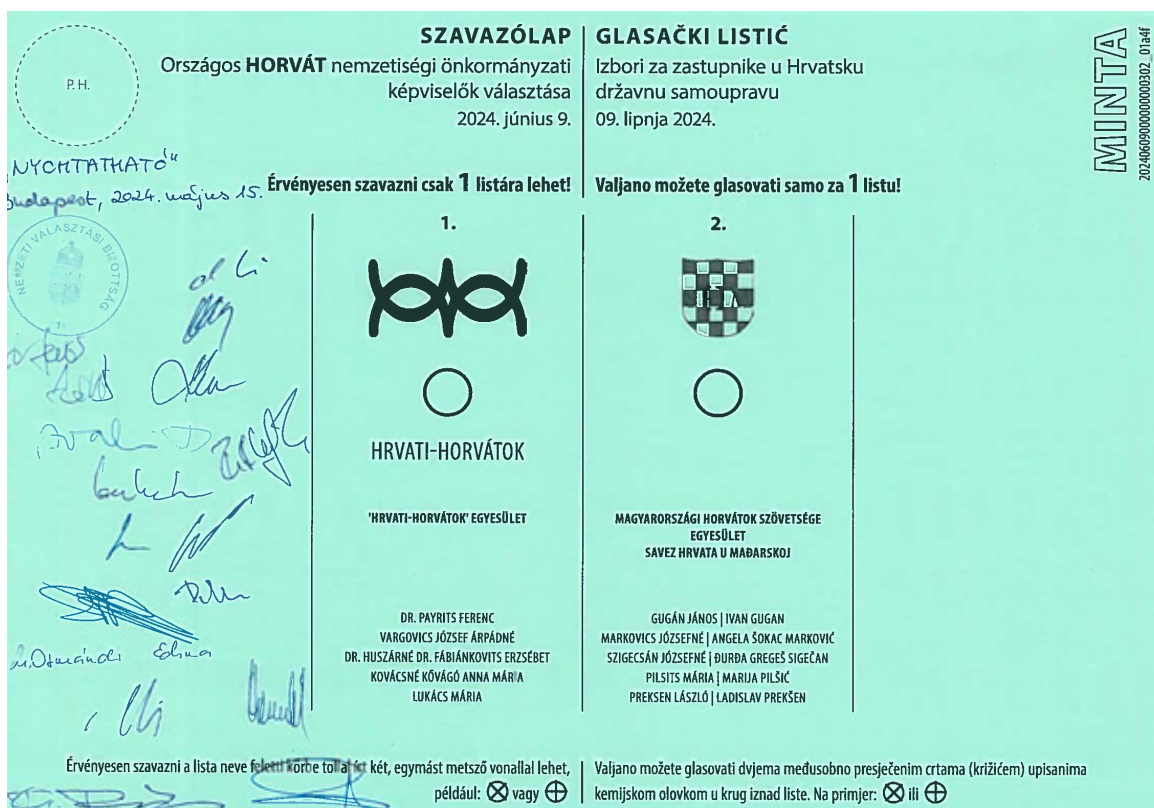
2

SAVEZ HRVATA U MAĐARSKOJ

1. Gugán János
2. Markovics Józsefné
3. Szigecsán Józsefné
4. Pilsits Mária
5. Preksen László
6. Muity Tamás
7. Kubatov Márton
8. Rónainé Bárics Márta
9. Tóth-Novák Renáta
10. Kovács László
11. Gyurity István
12. Havasi Viktória
13. Ronta Róbert
14. Bality Szilveszter
15. Steiner Mirjana
16. Blázsefné Dervár Veronika
17. Tomola Ágnes
18. Biczákné Popovics Anna
19. Konczér Katalin
20. Bosnyák Balázs
21. Hajdu Zoltán
22. Kovacev István
23. Megyimóri Dóra
24. Bozsánovics Renáta
25. Gyuricz Mária
26. Pozsonyi Dávid
27. Ispánovity Éva
28. Jurasits Ferenc
29. Balázsics Lászlóné
30. Gavallér Istvánné
31. Klaics Rita
32. Koloszar István
33. Romác László
34. Trubics Lilla Anna

DVIJE DRŽAVNE LISTE ZA IZBOR ZASTUPNIKA ZA HRVATSKU DRŽAVNU SAMOUPRAVU

Prema odluci Državnog izbornog povjerenstva na glasačkom listiću za izbor zastupnika za Hrvatsku državnu samoupravu glasači će na biralištima dobiti glasački listić na kojem su dvije liste s prvih pet imena na listama. Pod brojem 1 (redni broj odlučen ždrijebom Državnog izbornog povjerenstva) bit će lista za izbor zastupnika za Hrvatsku državnu samoupravu udruge Hrvati – Horvátok, a pod brojem 2 lista za izbor zastupnika za Hrvatsku državnu samoupravu koju je postavila udruga Savez Hrvata u Mađarskoj. Glasanje je valjano ako je birač na glasačkom listiću glasao samo za jednu listu, u suprotnom glasanje nije valjano. Broj je mandata u HDS-ovoj Skupštini 31, a oni će se dijeliti prema broju glasova koje je dobila pojedina lista.

Izvor: valasztas.hu

Državna lista Saveza Hrvata u Mađarskoj – voditelj liste IVAN GUGAN

Na Skupštini Saveza Hrvata u Mađarskoj u Pustari predsjednik Hrvatske državne samouprave Ivan Gugan, kao voditelj državne liste Saveza Hrvata u Mađarskoj na predstojećim narodnosnim izborima 9. lipnja 2024. godine, zahvalio je članovima Saveza na povjerenju. O budućim zadaćama i o programu liste rekao je:

„Velika mi je čast voditi listu Saveza Hrvata u Mađarskoj i vjerujem da ćemo nastaviti onim putem kojim smo počeli. Prije 20 godina hrvatska zajednica zacrtala je put k izgradnji kulturne autonomije, čineći to izgradnjom institucijskog zaleđa za djelovanje. U posljednjih deset godina vrlo smo mnogo učinili po tom pogledu. Utemeljili smo institucije u svakoj regiji, osigurali financijska sredstva i infrastrukturu tih insti-

tucija. Ponosan sam na ono što smo postigli s Hrvatskom državnom samoupravom, smatram da su od toga imali koristi svi Hrvati u Mađarskoj – i civilna društva i samouprave. Pomagali smo rad škola, rad raznih institucija koje pomažu ljudima u svim regijama, u svim selima. S pomoću njih i svih nas ugled naše zajednice iz godine u godinu se povećavao, a da bi to tako ostalo, trebamo dalje raditi na tom putu.

Zgrade koje su u vlasništvu Hrvatske državne samouprave su obnovljene, vjerujem da ćemo narednih 15-ak godina morati samo neke sitne popravke uraditi. U narednom razdoblju važna nam je zadaća završetak projekta školskog centra u Sambotelu. Prema planovima od školske godine 2025./2026. s radom bi počela i gimnazija u ustanovi, a za to još treba osigurati uvjete. Pregovori su na dobrom putu, financijska su sredstva osigu-

rana i uvjeren sam da će se željeno ostvariti. U tijeku je projekt obnove sjedišta zgrade Hrvatske državne samouprave, do ljeta bi trebao biti gotov. Naš je najnoviji projekt izgradnja jednog muzeja Hrvata u Mađarskoj u kojem ćemo predstaviti sve subetničke skupine po raznim temama. Željeli bismo da to bude moderan i interaktivan muzej koji će privući djecu i mlade i na taj način širiti znanje o hrvatskoj zajednici u Mađarskoj. Novčana su sredstva za to osigurana, dobivena su od Vlade RH. Mislim da smo pokazali što smo dosad radili i to želimo nastaviti. Vjerujem da je to dovoljan argument da dobijemo povjerenje i nadalje. Učinili smo mnogo toga, iskoristili zlatne godine kad su naši planovi i razmišljanja potpomognuti i novčano. Naža-

lost, sad su vremena teža, ne možemo razmišljati o nekim većim ulaganjima, a možda za to nema ni potrebe. Najvažnije je da zadržimo ono što je važno, da osiguramo sva sredstva za djelovanje svih institucija koje imamo, pokušamo malo i povisiti plaće djelatnika. Hvala im na entuzijazmu, važno ih je zadržati jer je iznimno bitno da imamo svoje intelektualce koji rade na raznim poljima, od obrazovanja do kulture, od medija do znanosti. Vjerujem da će u narednom razdoblju to biti najvažnija zadaća. Uvjeren sam da ćemo za sve ovo imati podršku mađarske i hrvatske vlade kao i posljednjih godina jer smo stekli veliko povjerenje i priznanje i u Mađarskoj i u Hrvatskoj. Hrvatska zajednica u Mađarskoj smatra se jednom od najbolje organiziranih

hrvatskih manjina u svijetu odnosno manjina u Mađarskoj. Taj status željeli bismo sačuvati, a za to će trebati, kao i dosad, pomoć svih civilnih društava, mjesnih i županijskih samouprava, svakog Hrvata koji želi pomoći i koji želi s nama surađivati. U skupštini će sigurno biti zastupnika s obje državne liste, to je jasno, ali to ne znači da ne želimo surađivati, ne znači da u odborima nećemo biti pomiješani. Tu bih želio naglasiti da, ako će kandidati sa Savezove liste biti u većini, i onda računamo na znanje, odanost onih ljudi koji su s druge liste. I oni su Hrvati kao što smo i mi, tamo su jer također žele pomoći svojoj zajednici. Ako i dalje budem predsjednik HDS-a, sigurno ću tražiti njihovu pomoć i ponuditi im suradnju jer vjerujem da su nam ciljevi isti."

Državna lista Hrvati – Horvátok – voditelj liste DR. FRANJO PAJRIĆ

Državnu listu Hrvati – Horvátok vodi dr. Franjo Pajrić, prema čijem je mišljenju postavljanjem dviju lista donekle očuvan izgled demokratičnosti, čime je zaista omogućen izbor biračima, pripadnicima hrvatske zajednice. Voditelj liste u telefonskom je razgovoru iznio kako zamišljaju budućnost hrvatske zajednice u Mađarskoj:

„Nažalost, mi Hrvati postali smo jako mala grupa jer se Hrvatima na posljednjem popisu stanovništva izjasnilo samo malo više od 20 000 osoba. Vrijeme je da postavimo nekoliko pitanja: Čuje li se hrvatska riječ u dovoljnoj mjeri da to bude zalag našeg opstanka još mnogo generacija? Jesu li iskorištene sve mogućnosti za očuvanje onoga što imamo? Jesu li nam civilna društva dovoljno jaka? Tko smo mi Hrvati i zašto je važno da ostajemo na svome u svim regijama Mađarske? Nismo svi isti i svatko od nas uključuje se u manjinski život na svoj način, ali jedno je sigurno: ako izgubimo jezik, ako izgubimo broj Hrvata, nas u kratkom roku neće više biti. Lista Hrvati – Horvátok sa svojim vrlo jasnim programom nudi jednu platformu koja je po našem mišljenju prihvatljiva većini Hrvata u Mađarskoj. Želja nam je da još i naši praunuci budu ponosni Hrvati ovdje u Mađarskoj, u svojoj domovini. Smatramo da je došlo vrijeme da se da prilika drugoj opciji, drugoj ideji. Ona ne želi rušiti ono što imamo, nego organizirati na malo drukčiji način upotrebljavajući sve postojeće resurse. Naša platforma, koja ujedinjuje Hrvate iz raznih regija, napravljena je da formira našu politiku i okvire našega opstanka. Mislimo da se može bolje i učinkovitije raditi za boljitak svakoga Hrvata u našoj domovini. Svi smo mi različiti i zato trebamo i različite odgovore, a ne unificirana rješenja. Osnovna je misao udruge Hrvati – Horvátok očuvati i njegovati naše najveće blago: jednakost svih Hrvata, svih jezika i svih hrvatskih govora u Mađarskoj. Smatramo da se princip

ravnoteže i uvažavanja mora ispoštovati kod institucija, medija, regionalne politike, politike prema mladeži, međunarodnim odnosima itd. Mora se uvesti princip mogućnosti dolaska na vodeće odlučujuće funkcije ljudi iz svih regija, principom rotacije, otvorenim dijalogom, konstruktivnim i nepristranim idejama itd. Potrebna je jasna politika pri čuvanju još onoga čime raspolažemo. Trebamo široki horizont raznih struka da bismo se mogli uopće nositi s pitanjima, a kamoli s odgovorima koje traži današnje vrijeme i naša situacija u njemu. Za nas bi bilo vrlo važno uključivanje svih onih koji su u posljednjih 30 godina izgubili volju uopće biti aktivni kao Hrvati i podupirati našu priču jer sebe u njoj nisu uopće vidjeli. Znači, ljudi su vrlo važni. Trebamo naći modus kako im se približiti i inicirati, da je vrijedno čuvati jezik, kulturu i običaje. Naime, postoji jedan vrlo kvalitetan potencijal ljudi voljnih raditi za Hrvate, hrvatstvo, pa i za sebe i svoju okolicu i to je neosporno. Izgubljene su generacije dobrih i vrijednih Hrvata koji su nas ostavili ili se udaljili od nas, a moglo je bolje. Vrlo mnogo mladih gubi vezu sa svojom hrvatskom bazom, što danas ne bi trebalo biti tako drastično kao prije zbog povezanosti i drukčijih mogućnosti komunikacije. Lista Hrvati – Horvátok smatra važnim djelovanje institucija Hrvatske državne samouprave po standardima 21. stoljeća s naglašavanjem uporabe hrvatskog jezika i njegovih dijalekata, učinkovitiju suradnju s matičnom domovinom Hrvatskom, bolju komunikaciju s većinskim narodom unutar

države, rješavanje problema konsenzusom i jačanje hrvatske civilne sfere. Smatramo da je potrebno istaknuti specifičan položaj hrvatskih grana u Mađarskoj jer je to jedinstveno i zapravo je mala preslika Hrvatske, reformirati naša stajališta oko ključnih pitanja i slijedom toga to implementirati u svakodnevicu. Potrebna nam je jasna strategija prema mladima na svim poljima (i to kvalitetnim programima), neovisni mediji, kritični mediji, interesantni mediji. Potrebna je puno kvalitetnija upotreba resursa, stvaranje svojih, pa i uključivanje privrednih subjekata, kao gospodarstveni stup našeg opstanka. Treba se polako udaljavati od politike mediokriteta, pomagati izvrsnost i stvarati svjesnu i neovisnu intelektualnu elitu, da sami budemo kreatori svoje sudbine. U posljednje vrijeme svojim smo istraživanjima došli do zapanjujućih rezultata koji će nam omogućiti lakšu implementaciju svega gore navedenog. Znači, ima rješenja! Već 30 godina našu politiku kontinuirano vodi ista skupina ljudi ili ista ideja. Naše su mogućnosti vrlo ograničene i nemamo ni sredstva za neku ozbiljniju kampanju, ali smo odlučni i spremni preuzeti odgovornost. Treba nam promjena i to birači mogu i pokazati na izborima. Smatramo da su potrebni drugi modeli, koji ukazuju zaista u smjeru autonomnosti i to u realnim uvjetima. Stoga prosimo od birača priliku da pokažemo da se može i drukčije, da se gubljenje naše zajednice ne nastavlja, da sljedeće naše generacije budu ponosne na svoje hrvatsko podrijetlo."

Beta

Suradnja u okviru programa ERASMUS + Hrvatska osnovna škola iz Santova ugostila učenike i nastavnike iz Hrvatske

Hrvatska osnovna škola iz Santova od 22. do 26. travnja ugostila je deset učenika i četvero nastavnika Osnovne škole Strahoninec kraj Čakovca. Gostovanje učenika iz Hrvatske ostvareno je u sklopu programa ERASMUS+ u kategoriji KA 1. O tome kako je došlo do suradnje i što ona uključuje te o dojmovima upitali smo s ravnateljicu santovačke hrvatske škole Mariju Žužić Kovács te učiteljicu Tamaru Vidović i učenike OŠ Strahoninec.

Kako nam je uz ostalo kazala ravnateljica santovačke škole Marija Žužić Kovács, uz posredovanje jedne zajedničke poznanice došli su do uspostavljanja veze s OŠ Strahoninec, a nakon usuglašavanja i elektroničkog dopisivanja zajednički su izradili cjelotjedni program. Prijepodne su učenici OŠ Strahoninec svakodnevno sudjelovali na ogleđnim satima, a poslijepodne imali su zajedničke izvannastavne aktivnosti kao što su bili izlet u Baju, posjet Kulturnom centru bačkih Hrvata i Bunjevačkoj zavičajnoj kući, upoznavanje povijesnih i kulturnih znamenitosti Baje i Santova, odlazak na santovačku Vodnicu... Posljed-

Učenici i nastavnici OŠ Strahoninec u društvu santovačke ravnateljice Marije Žužić Kovács

Gosti iz Hrvatske, bački učitelji i domaćini u posjetu Manufakturi paprike u Bačinu

njega dana gostovali su na Županijskom svibanjskom susretu hrvatskih učenika u Bačinu. Usput je bilo i sportskih aktivnosti, druženja, a tijekom tjedna uključeni su i u završne aktivnosti projektnog dana Digitalni svijet. Dogovorena je i daljnja suradnja s ravnateljem OŠ Strahoninec Josipom Šipekom, koji im je uputio poziv na uzvratno gostovanje. Tako je najprije dogovoren posjet učiteljskog vijeća, a zatim će biti uključeni i učenici.

Učiteljica Tamara Vidović upoznala nas je s tim kako je partnerstvo ostvareno u okviru programa ERASMUS+ u kategoriji KA 1 uz posredovanje njihove učiteljice i

ravnateljice santovačke škole. Deset učenika i četvero učitelja promatrat će nastavu, na koji je način organizirana, razmijenit će iskustva i primjere dobre prakse koje bi mogli primijeniti u svojoj školi. Prema njezinim riječima njihova je škola relativno velika u odnosu na santovačku jer

imaju 415 učenika od 1. do 8. razreda, prosječno 22 – 23 učenika po razredu. Osim hrvatskoga uči se njemački i engleski jezik, imaju odličnu informatičku učionicu, razne izvannastavne aktivnosti, filmsku, novinarsku radionicu, pjevački zbor, a u okviru europskih projekata od 2012. godine uključeni su u program ERASMUS+. O dojmovima kaže kako im je bilo jako zanimljivo. Prvi put učenici su bili smješteni u učeničkom domu, što im je bilo zanimljivo. Nisu očekivali da će morati tako rano na spavanje, ali su se trebali prilagoditi dnevnom redu i ovdašnjim pravilima i nije bilo nikakvih problema. O svojim dojmovima

kaže kako je trud santovačkih učenika koji usred Mađarske žele naučiti hrvatski za svaku pohvalu. Za njih je bilo lijepo vidjeti kako ima puno manje učenika u razredima te smatra da je učiteljima tako vjerojatno puno lakše raditi.

O dojmovima smo upitali i učenike, koji su bili iznimno zadovoljni i sretni. Većinom im je ovo prvi put u nekoj školi u inozemstvu, a istaknuli su nasmijane i vrlo društvene učenike. S nekima su mogli više i s nekima manje razgovarati na hrvatskom, a s nekima na engleskom, pa i s pomoću Googleova prevoditelja. Bili su zadovoljni i nastavom i odnosom učitelja i učenika, a i oni su uključeni u rad na satu. Istaknuli su i vidljivu želju santovačkih učenika da što bolje nauče hrvatski. Kako uz ostalo ističu učenici iz Strahoninca, s učenicima osmog razreda razmijenili su i telefonske brojeve. Vjeruju da će suradnja biti nastavljena, ali kako su oni osmaši, umjesto njih sudjelovat će mlađi učenici koji ostaju u školi.

Kako nam je završno kazala ravnateljica Marija Žužić Kovács, do kraja školske godine čekaju ih još razredni izleti, projektni dani, upisi u vrtić i školu, neka natjecanja, dječji festival u Serdahelu, završni školski kulturni program i, na kraju, oproštajna svečanost u subotu 22. lipnja.

S. B.

Regionalno natjecanje hrvatskih vinogradara i vinara

U organizaciji Mjesne samouprave Semelja, Hrvatske samouprave Semelja i Hrvatskog kluba Augusta Šenoae organizirano je ovogodišnje Regionalno natjecanje hrvatskih vinogradara i vinara. Natjecatelji su trebali predati sorte vina (po dvije boce od 0,7 l) u kulturni dom u Semelju do 5. travnja. Ocjenjivački sud ocijenio je pristigle uzorke, njih 47, a proglašenje rezultata bilo je 12. travnja u Domu hrvatsko-mađarske kulture u Semelju. Nakon proglašenja rezultata slijedila je večera uz svirce iz Kukinja i okolnih naselja. Ocjenjivački sud dodijelio je diplome, zahvalnice i medalje. Brojne okupljene i članove ocjenjivačkog suda u ime organizatora pozdravio je voditelj Hrvatskog kluba „August Šenoa“ Mišo Šarošac.

Natjecali su se stalni natjecatelji ovoga već tradicionalnog natjecanja koji imaju svoje vinograde ili podrume u Semelju, Pečuhu,

S parlamentarnim zastupnikom Péterom Hoppálom

Okupljeni vinari

Kukinju, Poganu i drugim mjestima. Tako je János Molnar na ocjenjivanje donio više uzoraka, a njegova frankovka osvojila je srebrnu medalju. Ivo Grišnik za svoj shiraz dobio je zlatnu medalju, József Magyar za királyleányku zlatnu medalju, Gadó György natjecao se s više uzoraka, a za rizling silvanac dobio je zlatnu medalju. Jenő Krasznaí za svoj csók dobio je zlatnu medalju, István Bosnyák za miješano crno zlatnu medalju, Ákos Sásdi za miješano crno zlatnu medalju kao i Ferenc Keresztesi za *cabernet franc*... I tako redom. Nakon proglašenja pobjednika i dodjele nagrada slijedila je ukusna večera i kušanje brojnih uzoraka te razgovori o vinogradima i vinima. Za dobro raspoloženje brinuli su se svirci iz Kukinja na čelu s Ivom Grišnikom. Priredbi su nazočili parlamentarni zastupnik Péter Hoppál i načelnik Semelja József Kumli.

Branka Pavić Blažetin

PUB KVIZ

Hrvatska samouprava Pečuha pozvala je sve zainteresirane 15. svibnja na novo izdanje svojeg pub kviza, koji se održava četiri puta godišnje u Centru Fordan. Na kviz se mogu prijaviti šesteročlane ekipe. I ovoga puta na kviz se odazvao velik broj zainteresiranih te je oformljeno šest ekipa. Pitanja je sastavila i kviz vodila, kao i dosad, zastupnica Hrvatske samouprave Pečuha Marica Dudaš Gyöngyös. Nazočne je pozdravio, sam sudjelovao na kvizu i najboljima sa zastupnicom Dudaš Gyöngyös dodijelio nagrade predsjednik Hrvatske samouprave Pečuha Stjepan Blažetin. Svi sudionici kviza počašćeni su pizzom i pićem, a najboljima su dodijeljeni pehari i nagrade.

Najveći broj bodova, a time i prvo mjesto, osvojila je ekipa Kukinjčani, drugo mjesto pripalo je ekipi Veliki odmor, a treće mjesto ekipi Mokar team. Kviz se odvijao

Svi sudionici

Pobjednička ekipa Kukinjčani

s pitanjima u ovim tematskim krugovima: 1. Walt Disney, 2. Prozori Pečuha, 3. Sport i 4. Ples/film.

Branka Pavić Blažetin

„Divno je biti nekome nešto“

U sklopu programa Dana hrvatskog jezika 2024. godine gosti Obrazovnog centra Miroslava Krleže bili su Željko Krušlin Kruška i njegov kolega Robert Radošević. Uz nastup u sklopu proslave 40. obljetnice utemeljenja Hrvatske gimnazije u Pečuhu i snimanje spota za pjesmu „Himna za Krležu“ u Hrvatskom klubu Augusta Šenoe održana je i promocija zbirke pjesama „Divno je biti nekome nešto“ Željka Krušlina Kruške.

Željko Krušlin Kruška i Robert Radošević

„Došli smo na poziv profesora Zorana Marijanovića, s kojim se poznajemo već godinama. On mi je poslao svoj tekst pjesme koja bi trebala biti himna pečuške škole Miroslava Krleže te me zamolio da načinim aranžman i napišem glazbu. Rado sam se prihvatio toga posla, a ovih smo dana snimili i spot za pjesmu te je premijerno izveli 14. ožujka u sklopu jednosatnog koncerta u školskoj auli Miroslava Krleže koji sam održao s gitaristom Robertom Radoševićem“, izjavio je za Hrvatski glasnik Željko Krušlin Kruška.

Dan prije, 13. ožujka, svirali su i u Hrvatskom klubu Augusta Šenoe u sklopu promocije zbirke pjesama „Divno je biti nekome nešto“ skladatelja, pisca, kompozitora, aranžera, kantautora i osnivača grupe „Latino“ Željka Krušlina Kruške. Brojne nazočne pozdravio je voditelj Kluba Mišo Šarošac, a razgovor s Krušlinom vodila je profesorica iz škole Miroslava Krleže Valentina Sabolić. Prva Krušlinova zbirka poezije naslovljena je po jednom od najvećih hitova grupe Latino „Divno je biti nekome nešto“. Zbirka koja sadrži 142 pjesme svojevrsan je prozor u ljudske emocije, a stihovi prenose univerzalnu priču o ljubavi koja dira i inspirira, ali ima i pjesama socijalne tematike.

„Zbirka je zapravo susus mojeg dugogodišnjeg bavljenja glazbom. Naravno da je to primijenjena poezija, ja sam prvenstveno tekstopisac. Ja sam na nagovor svojih suradnika i svoje obitelji izdao tu zbirku poezije. Ona je trebala već davno, prije 30 godina izići. U zbirci nisu samo neobjavljene pjesme nego su i pjesme koje su etablirane, npr. *Gdje je ljubav, tu si ti* i *Divno je biti nekome nešto*, ali tu su i pjesme novijeg datuma koje su pisane u formi i možda nikad ni ne budu uglazbljene.“ Krušlin u zbirci donosi i desetak svojih grafika jer, kako kaže, oduvijek je zaljubljen u slikarstvo. U 2024. godini grupa Latino obilježava 40 godina postojanja što se, kako smo doznali, namjerava proslaviti koncertom u Lisinskom.

Branka Pavić Blažetin

TRENUTAK ZA PJESMU

Himna za Krležu

Hrvatska je nama majka,
a Mađarska kao bajka.
Volimo ih obadvije,
bez njih srce puno nije.

U Pečuhu lijepom gradu
spremili smo mi paradu,
hrvatski sad je tjedan
nama uvijek jako vrijedan.

Krleža je naša škola,
volimo je sve do bola.
Doma išli nikad ne bi,
uvijek vjerni mi smo tebi.

Sekcije i naše grupe
vesela nam srca skupe.
Zabava i puno plesa
više igre, manje stresa.

Kad se uči, greške nema,
dobra nam je svaka tema.
Rezultati uvijek sjajni,
profesori naši bajni.

Krleža je naša škola,
volimo je sve do bola.
Doma išli nikad ne bi,
uvijek vjerni mi smo tebi.

Zoran Marijanović

XI. Međunarodni znanstveni skup predmetne pedagogije

U organizaciji Visoke škole Józsefa Eötvösa u Baji od 10. do 11. travnja održan je dvodnevni XI. Međunarodni znanstveni skup predmetne pedagogije. Stručni skup i ove godine okupio je ponajprije učitelje i nastavnike, teoretičare i praktičare te istraživače u obrazovanju učitelja primarnog obrazovanja.

Odgovornice, učiteljice i nastavnice iz santovačke hrvatske škole

Dvodnevni skup otvorila je rektorica Visoke škole Józsefa Eötvösa Ibolya dr. Szilágyiné dr. Szinger, koja je uz ostalo kazala kako se ova konferencija organizira od 1974., već 50 godina. Događanje se smatra velikim u stručno-znanstvenom, ali i kulturnom životu grada Baje jer se odvija korisna razmjena iskustava sa stručnjacima iz mađarskih, prekograničnih i inozemnih institucija u području usavršavanja izobrazbe pedagoga i obrazovanja te u području ekonomske znanosti. U svojem je govoru rektorica citirala Józsefa Eötvösa: „Ono što učimo svoju djecu nije ni upola toliko važno koliko to kako učimo. Zaboravljamo većinu onoga što smo naučili u školi, ali učinak dobrog obrazovnog sustava na naše intelektualne talente ostaje.“

Ministarstvu kulture i inovacija te glavna pokroviteljica konferencije, te dr. Zoltán Maruzsa, državni tajnik za javno obrazovanje u Ministarstvu unutarnjih poslova.

Dio okupljenih

Nakon službenog otvorenja i kulturnog programa skup je nastavljen plenarnim predavanjima, a poslijepodne i sutradan u sekcijama. Na skupu se stručni rad odvijao u devet sekcija koje su bile povezane s različitim predmetima odgojno-obrazovnih znanosti i izobrazbe učitelja, a prvi su put ove godine i ekonomske znanosti bile zastupljene. Već po tradiciji stručni rad odvijao se i u posebnoj hrvatskoj sekciji. U hrvatskoj sekciji održana su zanimljiva izlaganja domaćih predavača i gostiju iz Hrvatske. Uz nekolicinu studenata predavanja su slušale odgojiteljice, učiteljice i nastavnice Hrvatskog vrtića, osnovne škole i učeničkog doma iz Santova. Prvi je dan na hrvatskoj sekciji predsjedala docentica Morana Plavac, a drugi Timea Bockovac. Između ostalih Timea Bockovac i Valentina Sabolić održale su izlaganje *Utjecaj mađarskog jezika na gramatičke vještine učenika dvojezičnih hrvatsko-mađarskih škola*, bivša lektorica VŠ Józsefa Eötvösa iz Hrvatske Zorica Jurčević izlaganje *Korelacijsko-umjetničke mogućnosti Nazorove pjesme Cvrčak*, a docentica Visoke škole u Baji te bivša lektorica Morana Plavac izlaganje *O prijevodu jedne bajke na mađarski jezik*.

S. B.

Foto: Facebook – Hrvatska škola Santovo i Eötvös József Főiskola

Docentica Morana Plavac
VŠ Józsefa Eötvösa

Svojom nazočnošću skup su uveličali dr. Veronika Varga-Bajusz, zamjenica državnog tajnika zadužena za visoko obrazovanje pri

Bogatstvo...

Foto: ANICA MATOŠ

Kačmarske „Kraljice“ 2024. godine

OPRAŠTANJE MATURANATA U HOŠIG-U

HOŠIG je 4. svibnja odjenuo svečano ruho. Brojni roditelji, članovi obitelji, nastavnici i prijatelji, prolazeći kroz ružama isprepletene hodnike i stubišta, uputili su se u sportsku dvoranu da dočekaju maturante. Svečano oproštanje maturanata počelo je njihovim ulaskom u dvoranu na čelu s razrednikom Žoltom Ternakom. Uslijedio je splet recitacija, govora, klavirske izvedbe, tradicionalnog vezanja vrpce na zastavu i predaja zastave te maturantski ples.

Već tradicionalno dio svečanosti bio je oproštajni govor 11. razreda u kojem su Lara Coklin na hrvatskom i Miksa Marczinka na mađarskom jeziku poručile maturantima: „Sad napuštate zidove ove škole, ali znajte da će njezina vrata uvijek biti otvorena za vas. Vi ćete i nadalje biti članovi ove obiteljske zajednice. Ovdje ste odrasli. Ponesite sa sobom, čuvajte i predajte nasljedstvo koje ste ovdje dobili. Budite dobri uzori budućim naraštajima, naprimjer nama.”

Nemanja Supurović (12. r.), recitirajući na hrvatskom jeziku poemu „Čovjek u ogledalu” Dalea Wimbrowa, zamislio je prepunu dvoranu posjetitelja i poručio: „Jedina osoba čije mišljenje najviše znači u Tvom životu ona je koja Te gleda iz ogledala.” Uslijedila je izvedba Beethovenove

Vesela mladost

S razrednikom Žoltom Ternakom

Mjesečeve sonate koju je na klaviru izvela Niká Tóth (11. r.), a zatim govori 12. razreda koje su održale Nina Šindik na hrvatskom te Kamilla Szabados na mađarskom jeziku. Jedan od vrhunaca večeri bilo je vezanje vrpce na zastavu i predaja zastave. Gergő Porosz (11. r.) recitirao je na mađarskom jeziku pjesmu Sándora Weöresa „Tíz lépcső”.

Ravnateljica HOŠIG-a Ana Gojtan u svojem je dirljivom govoru rekla: „Istovremeno tugujemo i veselimo se. Svečanost je jer slavimo još jednu generaciju HOŠIG-a i nadamo se da će naši učenici koji se sad opraštaju u takozvanom životu s velikim Ž

uvijek imati više razloga za radost negoli za žalost. Naime, naša škola svoje polaznike nikad nije pripremala na neuspjeh, nego na znanje koje u životu donosi radost, veselje i odlučnost.” Ravnateljica se osvrnula na maturante, podijelila svoja osobna iskustva, istaknula pojedinačno vrline svakog maturanta i zatim podijelila pohvalnice.

Pohvale Nastavničkog vijeća za kulturni rad primili su Zorka Romac, Dominika Sándor, Veronika Hekman, Ena Kujundžić, Nevena Kujundžić, Boris Berić, Nina Šindik, Nemanja Supurović, Ádám Kovács i Bendegúz Szafkó. Pohvale Nastavničkog

vijeća za postignute rezultate u učenju i za kulturni rad primile su Annamária Ivančev i Kamilla Szabados. Pohvale ravnatelja za postignute rezultate u učenju i za primjereno vladanje dobili su Petra Bennő, Emese Szabó i Lujza Bácsi. Titula „Doživotni član budimpeštanske Hrvatske škole” pripala je Ádámu Kovácsu, Annamáriji Ivančev i Kamilli Szabados.

Maturanti su s prisutnima podijelili svoje najdraže uspomene, doživljaje za pamćenje koje su stekli tijekom školovanja u HOŠIG-u. Učinili su to projekcijom svojeg videospota za vrijeme kojega su, kao da ponovo proživljavaju sve te uspomene, izlete i dogodovštine, raznježeno reagirali glasnim smijehom, komentirajući jedni drugima svaki dio spota.

Uslijedio je energičan ples maturanata, koji su se svi kretali kao jedan, a nakon završetka plesa svi su se maturanti u velikom krugu čvrsto zagrlili. To njihovo jedinstvo, veselje i mladenačka euforija mnogima u publici izmamili su suze u očima. Svečanost je završila uz glazbu u školskom dvorištu te puštanjem balona u zrak.

Među uvažanim gostima oproštanja bili su veleposlanik RH u Mađarskoj dr. sc. Mladen Andrić sa suradnicima te glasnogovornik Hrvata u Mađarskom parlamentu Jozo Solga.

Kršul

Dan narodnosti i vrijednosti Đursko-mošonsko-šopronske županije

Osmi Dan narodnosti i vrijednosti Đursko-mošonsko-šopronske županije održan je 20. travnja u Fertőszentmiklósu. Cilj je manifestacije skrenuti pozornost na proučavanje, očuvanje tradicije i narodnosnih vrijednosti tog kraja te stvoriti priliku da zainteresirani za prikupljanje narodnosnih vrijednosti razmijene iskustva i sklope buduće suradnje.

Svake je godine domaćin susreta drugo naselje u županiji. Ove je godine ulogu domaćina preuzeo Fertőszentmiklós. Zainteresirani su se mogli susresti s raznolikim kulturnim vrtlogom, gdje su se između ostalog mogli upoznati s predstavnicima hrvatske, njemačke, romske i poljske kulture. Počasni gost događanja bio je veleposlanik Republike Hrvatske u Mađarskoj Mladen Andrić, a u sklopu kulturnog programa nastupio je i hrvatski zbor „Mali Dunaj” iz Kemlje. Hrvatska ekipa iz Kemlje s Udrugom „Leader” predstavila je tradicionalna blaga svojeg kraja te na svojem štandu nudila slasne kemljanske kekse svim prisutnima. Pokrovitelj dana bio je ministar poljoprivrede István Nagy, koji je otvorio priredbu i istaknuo: „Postavi

Zbor „Mali Dunaj”

S ministrom poljoprivrede Istvánom Nagyem

Gizdavi gradišćanski Hrvati

sebi putokaze, usmjeri svoje srce na utvrđeni put!”, kaže prorok Jeremija. Upravo je takav putokaz naš Dan narodnosti i vrijednosti. Prikazano je 1100 godina povijesnog sjećanja, graditeljske i duhovne baštine te prirodnih ljepota kako bi se obilježio naš put. Svatko je ponosan na svoju narodnost i ne čudi što svi to vide kao svoju najveću vrijednost. Jer, ako postoji nešto što nam daje snagu, na čemu možemo graditi, onda su to naši korijeni koji dolaze iz nas samih, iz drevnih tradicija i kultura u kojima smo rođeni. Ako smo Hrvati, budimo Hrvati. Ako smo Mađari, onda smo Mađari.”

Pozdravni govor održao je i parlamentarni zastupnik Attila Barcza, koji je između ostalog istaknuo: „Krajolici Fertő, Hanság i

Brojni nazočni

Szigetköz za mene predstavljaju najljepše prirodno-geografsko okruženje naše zemlje, a gradovi Sopron, Győr, Mosonmagyaróvár, Pannonhalma predstavljaju građevinsku baštinu koja je vrijedna očuvanja i razvoja. Očuvanje narodnosnih vrijednosti važan je

dio našeg identiteta i kulture. Činjenica da to možemo raditi u suradnji i miru dobra je i progresivna te je vrijedi nastavljati.” Nazočne je pozdravio i gradonačelnik Fertőszentmiklósa Tibor Horváth.

Ove je godine predsjednica Njemačke samouprave Hegyeshaloma Éva Csernóné primila priznanje za desetljetni rad za svoju narodnosnu zajednicu. Mjesna samouprava Bizonje predstavila se na svojem štandu, što je izazvalo veliko zanimanje posjetitelja. Kuhinja kuharske ekipe Hrvatske samouprave Đursko-mošonsko-šopronske županije bila je dobro posjećena, rekla je za Hrvatski glasnik zastupnica Marija Pilšić.

Kršul

Foto: István Nagy i Štefan Kolosar

Priznanja Općine Sopje Hrvatima u Mađarskoj

Od 3. do 5. svibnja Općina Sopje obilježavala je brojnim programima Dane općine. U povodu Dana općine Sopje i blagdana sv. Florijana u velikoj sali Općine Sopje održana je svečana sjednica Općinskog vijeća Općine Sopje. Načelnik Berislav Androš prisjetio se što je odrađeno, koji su projekti i programi provedeni i ostvareni, ali je spomenuo i planove.

Svečana sjednica Općinskog vijeća Općine Sopje bila je i prigoda za dodjelu javnih priznanja zaslužnima za napredak općine. Tako su predsjednik Općinskog vijeća Siniša Hrговиć i općinski načelnik Berislav Androš uz nazočnost dožupana Marija Klementa uru-

Kristini Gregeš Pandur uručena je zahvalnica za razvoj prekogranične suradnje s Općinom Sopje

čili zahvalnice i plakete zaslužnima za napredak i promociju općine Sopje u prošloj godini. Među ostalim zaslužni su i Hrvati iz Mađarske, tj. zahvalnice Općinskog vijeća Općine Sopje uručene su: Jozi Solgi za razvoj prekogranične suradnje s Općinom Sopje, Kristini Gregeš Pandur za razvoj prekogranične suradnje s Općinom Sopje i Balázs Matoriczu za razvoj prekogranične suradnje s Općinom Sopje.

Svečanu sjednicu Općinskog vijeća Općine Sopje svojim su nastupom uveličali članovi Kulturno-umjetničkog društva „Podravac“ Sopje, dok je molitvu prije prigodnog domjenka predvodio sopjanski župnik vlč. Stjepan Škvorc.

Branka Pavić Blažetin • Foto: Dragutin Fišli

MARTINAČKI VETERANI

Kako donosi Kulturni i sportski centar „Josip Gujaš Džuretin“, nogometna momčad Zrinski – Veterani iz Martinača sudjelovala je na tradicionalnom 53. Međunarodnom nogometnom turniru u Umagu (Savudrija). Na tom turniru sudjelovalo je šest ekipa: iz Mađarske ekipa Zrinski – Veterani (Martinci), iz Slovačke ekipa Bratislava, iz Srbije ekipa Dunavac iz Grocke, iz Slovenije ekipa Tabor i ekipa domaćina. Ekipa iz Martinača zauzela je četvrto mjesto nakon što su izgubili od slovačke ekipe 1 : 0 u borbi za 3. mjesto.

KRIŽEVCI – Tradicionalno prve svibanjske nedjelje Križevčani hodočaste voćinskoj Gospi. Putovanje već godinama organizira Hrvatska samouprava Križevaca na čelu s Ružom Hum. Tako je i ove godine u organizaciji Hrvatske samouprave Križevaca 1. svibnja manja skupina vjernika na blagdan svetog Josipa radnika krenula u Voćin. Nakon svete mise, molitve i zahvale Gospi posjetili su grad Orahovicu.

STARIN – Brojne su aktivnosti i programi obilježili početak svibnja i kraj travnja u Starinu. U organizaciji mjesne samouprave 27. travnja priređen je piknik na seoskom pristaništu na obali Drave. Obilježen je i Dan majki u seoskom Domu kulture. Načelnik Balázs Matoricz svim majkama i bakama koje su se odazvale predao je simboličan ručno rađen poklon, a druženje je obogaćeno nastupom učenika mjesne Osnovne škole Starin, zbora i Orkestra „Biseri Drave“ (koji vodi ravnatelj škole Tibor Kedves). Učenici su svirali, pjevali, kazivali stihove i plesali. Djelatnici i učenici škole postavili su i „majsko drvo“ u središtu sela te se oko njega zaigralo kolo.

Mala stranica

ZELENA VELEPOSLANICA KERESTURSKE ŠKOLE

Osnovna škola „Nikola Zrinski“ iz Kerestura posvećuje posebnu pozornost zaštiti okoliša. Ustanova se prošle školske godine uključila u Program „Zeleno veleposlanstvo“, koji provodi istoimena Udruga „Zeleno veleposlanstvo“, radi promoviranja važnosti čuvanja okoliša. Keresturska škola otvorena je za sve nove inicijative, a zaštita okoliša jedna je od važnih zadaća buduće generacije, smatra ravnateljica ustanove Beata Hermann. U sklopu programa postavljena je kompostara u vrtu škole u kojoj djeca skupljaju zeleni otpad. Na dvorištu škole učenici su uz pomoć odraslih izgradili visoku gredicu u koju su zasadili salatu, luk i drugo povrće koje redovito održavaju. U ustanovi se obilježavaju i znameniti dani povezani s prirodom, npr. Dan planeta Zemlje, vode, polarnih medvjeda i drugih živih bića, a na te programe pozivaju i djecu iz dječjeg vrtića kako bi i oni učili o važnim temama odnosno bolje se upoznali s ustanovom koju će pohađati. Zelena veleposlanica škole, učenica Sonja Sipos, s mentoricom Marijom Balogh Santa i atašecom Andreom Kocsis smišlja neke nove ideje u vezi sa zaštitom okoliša. Veleposlanica je nedavno raspisala natječaj za učesnike s temom o održivosti zaštite prirode odnosno o recikliranju otpada. Zadatak je bio izraditi igračke od otpada. Učenici su od čepova napravili igru mlin, od kartonskih kutija robota, od papira šah i figurice, stazu za aute i razne druge vrlo kreativne igre ili igračke. Svi sudionici natjecanja bili su nagrađeni, a nagrade je dodijelila veleposlanica Sonja.

Beta

Sonja Sipos s mentoricom i ravnateljicom

Nogometaši učeničkog doma „Miroslav Krleža“

PEČUH – Da su učenici pečuške hrvatske škole Miroslava Krleže dobri nogometaši, to je nadaleko poznato. Stanari učeničkog doma „Miroslav Krleža“, učenici gimnazij-skih razreda, imaju izvrsnu domsku nogometnu momčad o kojoj se brine voditelj učeničkog doma profesor Gábor Surányi. Oni redoviti sudjeluju na natjecanjima u Pečuhu, a stalni su sudionici nogometnog kupa učeničkih školskih domova. Ove je godine kup održan 17. travnja u pečuškoj njemačkoj školi „Valéria Koch“. Na kupu je sudjelovalo šest domskih ekipa. Naravno, naši su dečki osvojili kup. Igrali su pet utakmica i pobijedili svih pet (6 : 1, 6 : 3, 4 : 1, 3 : 0, 3 : 1), kaže profesor Zoran Marijanović. Svi ti dečki igraju aktivno klupski nogomet, tako da su pravi „profesionalci“. Ovog je puta njihov kapetan bio Denisz Bölcskei, a ekipu su činili Toni Vinković, Matija Štraub, Ivan Geraszkin, Jakov Zvonarić i Dávid Kovácssevics.

Hrvatska kulturna smotra u Boršfi

Na Hrvatskoj kulturnoj smotri u Osnovnoj školi „István Fekete“ 9. svibnja zavlada je hrvatska pjesma, ples, šarenilo narodnih nošnja. Otkako je boršfanska ustanova uvela program predmetne nastave hrvatskoga jezika, posebna pozornost u toj ustanovi posvećuje se hrvatskoj kulturi. U tome joj pomažu i druge hrvatske škole iz Mađarske i Hrvatske. Tako je bilo i ovaj put na kulturnoj smotri na koju su stizali učenici iz Osnovne škole „Mate Meršić Miloradić“ iz Sambotela, dvojezične osnovne škole iz Petrova Sela, Osnovne škole Draškovec, Osnovne škole Domašinec, Osnovne škole „Nikola Zrinski“ iz Kerestura, Osnovne škole „Katarina Zrinski“ iz Serdahela. Naravno, na smotri su bili i učenici domaćini. Sudionike Smotre pozdravila je ravnateljica škole Helén Bedő i zahvalila pristiglim izvođačima na sudjelovanju.

Prije 16 godina boršfanska je ustanova uvela hrvatsku nastavu u svoj školski program. Iako u naselju ne stanuje velik broj pripadnika hrvatske narodnosti, vodstvo ustanove smatralo je da je učenje hrvatskoga jezika zbog blizine hrvatske granice važno. Danas 130 djece uči hrvatski jezik u okrilju škole koju pohađaju učenici iz raznih naselja: iz Bečehela, Baze (Bázakerettye), Banoka (Bánokszentgyörgy), Varfede (Varföde), Valkonje (Valkonya), Velike Kaniže i Boršfe. U Boršfi se na posljednjem popisu stanovništva hrvatskim pripadnicima izjasnio dovoljan broj Hrvata za raspisivanje narodnosnih izbora u mjestu, stoga će na ovogodišnjim izborima i u Boršfi biti birani zastupnici za hrvatsku samoupravu. Ravnateljica škole nada se da će hrvatska samouprava ubuduće potpomagati hrvatske programe osnovne škole.

Svi sudionici kulturnog programa

ju kako bi se čuo izvorni govor pomurskih kajkavaca. Najviše izvedaba prikazivalo je folklor Hrvata u Mađarskoj. Učenici kere-

sturske osnovne škole predstavili su kako se u njihovoj školi neguje hrvatska kulturna baština i ponosno nosili hrvatsku narodnu nošnju. Kako bi pomurska djeca znala da i u sambotelskoj hrvatskoj školi uče o pomurskim Hrvatima i njihovoj kulturi, učenici te ustanove pripremili

su se s koreografijom pomurskih plesova. Profesorica hrvatskoga jezika u toj ustanovi Katalin Hergovich brine se o tome da se učenici upoznaju s folklorom različitih hrvatskih regija na izvannastavnim aktivnostima. Naime, i nju je oduvijek pratio narodni ples, a sudjelovala je više puta i u Školi folkloru u Zagrebu. „Nije teško djecu pridobiti za ples. Za zagrijavanje uvijek imamo modernu glazbu, čemu se jako raduju, a zatim se uče koraci i koreografija naših narodnih plesova.

Inače dajemo prostor i za to da mogu probati i druge stilove i to im je zanimljivo, pa tako možemo pridobiti i stariju generaciju, tj. učenike 7. i 8. razreda. Nama je naglasak na gradišćanskoj kulturi, ali važno nam je da djeca nauče i kulturu naših drugih hrvatskih regija“, rekla je profesorica Hergovich nakon nastupa. U ustanovi njeguju i sviranje tambure i svirači sambotelske škole trzanjem žica predstavili su gradišćanske melodije. Osnovna škola iz Domašince na smotru je donijela međimurske recitacije, brojalice koje su upravo iz njihova mjesta. Prvi put sudionici Smotre bili su učenici osnovne škole iz Petrova Sela, a kulturni program obogatili su veselim gradišćanskim plesovima, koreografijom Keleruj i izvrsnim sviranjem tambure. U Petrovu Selu vrlo mnogo ulaže se u njegovanje hrvatske kulture. Mještani od malih nogu do odrasle dobi sudjeluju u tome, a mjesna osnovna škola u svemu ima veliku ulogu. Kulturni program zaključili su učenici domaće ustanove s pomurskim plesovima i pjesmama, a na kraju su školski zbor i svi sudionici otpjevali pjesmu „Nek živi ljubav“. Bio je to prekrasan dan za sve sudionike, veselili su se izvedbama drugih i druženju nakon programa.

Beta

Pomurske plesove izvode učenici boršfanske škole

Više od 120 malih folklorša, pjevača, plesača i recitatora pripremalo se za Smotru i znatiželjno čekalo što će izvesti učenici iz drugih škola. Smotru su otvorili učenici boršfanske škole s modernim plesom, odjeveni u boje hrvatske trobojnice. Učenice serdahelske škole očarale su publiku prekrasnim glasom pjevajući pomurske popevke odnosno modernim plesom na međimurske melodije. Partnerska škola pripremila se sa stihovima Dragutina Domjanića na kajkavskom narječ-

Nastup Vrbničkog kulturnog društva „Frankopan” u Croatici

U multimedijskoj dvorani Croatice 3. svibnja gostovalo je Vrbničko kulturno društvo „Frankopan”, koje je prisutnima predstavilo Vrbnik i svoju Primorsko-goransku županiju na zanimljiv i kreativan način.

Nakon pozdravnog govora ravnateljice Neprofitnog poduzeća za kulturnu, informativnu i izdavačku djelatnost Timee Šakan-Škrilin vođenje programa preuzeli su mladi članovi VKD-a „Frankopan” Luka i Mara, koji su za početak predstavili svoj zavičaj prezentacijom i projekcijom filma. „Na kamenim ulicama staroga grada još uvijek odzvanja drevna prošlost. Upravo je Vrbnik ishodište Frankopana, jedne od najmoćnijih hrvatskih plemićkih obitelji. Upravo je Vrbnik kolijevka glagoljice s najvećim brojem očuvanih glagoljaških spomenika”, istaknuli su voditelji.

Trideset i pet članova društva – folklorasi, sopci, kanturice i članovi izvršnog odbora – pokazali su dio bogate folklorne baštine u autohtonim nošnjama uz pratnju puhačkih instrumenata, sopeli, tenka i debela. Izveli su tradicijsku glazbu koja je na UNESCO-ovu popisu nematerijalne baštine. Prikazali su modnu reviju kojom su na duhovit i poučan način prisutne upoznali s detaljnim opisom vrbničkih nošnji, njihovom pozadinom, značenjem. Nošnja je odraz načina života, društvenih okolnosti, a najviše govori o vrbničkoj ženi koja je ručnim radom pokazivala svoje umijeće i kreativnost. Danas se vrbenska nošnja ne odijeva samo za folklorne nastupe nego je sastavni dio svih vrbničkih svečanosti. Svaka

vrbnička obitelj posjeduje barem jedan primjerak izvorne nošnje, koja se nasljeđuje kao najveće blago.

Povedeni posebnom atmosferom stvorenom folklornim nastupima i pjesmama za kraj je prepuna dvorana Croatice zapjevala s članovima društva. Veselo raspoloženje nastavilo se u sali za domjenak, gdje je druženje uz degustaciju vrbničkih delicija potrajalo još dugo. Događanju su nazočili i veleposlanik RH u Mađarskoj dr. sc. Mladen Andrić te diplomatska savjetnica Marina Sikora.

Vrbničko kulturno društvo „Frankopan” osnovano je 1995. godine i otad neprekidno djeluje s ciljem očuvanja i njegovanja bogate vrbničke kulturno-povijesne i folklorne baštine. U Društvu djeluju dvije folklorne skupine za djecu i za odrasle, a već dva desetljeća djeluje i Škola „Sopel i kanta”. Dvapat godišnje izdaju glasilo Vrbnički vidici, organiziraju različite manifestacije, obilježavanja obljetnica, predstavljajući knjige, izložbe, stručne skupove, radionice i ljetne škole te pokušavaju pridonijeti kulturi življenja u svojem mjestu. „Na Vrbniku se još uvijek može osjetiti pravi otočki duh, vidjeti stare običaje, čuti tradicijsku glazbu, čakavštinu. Tradicija nije stvar prošlosti, nego okosnica sadašnjosti, preduvjet za stvaranje budućnosti otvorenih vidika, čvrstih korijena”, poručuje VKD „Frankopan”. *Kršul*

Naša noć – Marko Križanović i Tamburaški sastav „Misija”

Druga nagrada stručnog žirija na festivalu „Zlatni glas Zlatne doline” u Kaptolu

Subotički pjevač Marko Križanović i pečuški Tamburaški sastav „Misija” osvojili su drugu nagradu stručnog žirija na festivalu „Zlatni glas Zlatne doline” u Kaptolu s pjesmom „Naša noć”. Tekst pjesme napisala je Đurđa Habel, glazbu Stjepan Ruda Rudinski, aranžman potpisuje Marko Jerant, a izvođači su Marko Križanović i Tamburaški sastav „Misija”.

Na 49. Festivalu tamburaških pjesama „Zlatni glas Zlatne doline” 2024. našle su se 23 nove pjesme. Stručni sud ocijenio je da su pobjednici zagrebačko-požeški tamburaši „Divne godine” s ukrajinskom umjetnicom Mariannom Illkiv, koji su izveli pjesmu „Zašto se lažemo” Ivice Plivelića. Oni su plasirali na završnu večer požeških Zlatnih žica Slavonije i osvojili nagradu od 700 eura. Drugi je subotički solist Marko Križanović uz pratnju orkestra „Misija” iz Pečuha s pjesmom „Naša noć”, a treći TS „Ambar” iz Novske s pjesmom „Moj ambare” autora Sebastijana Kovačevića, Dubravka Dodigovića te Darija i Hrvoja Harkanovca. Napomenimo kako kao drugoplasirani Marko Križanović i Tamburaški sastav „Misija” idu u polufinale požeškog festivala.

Publika je svojim glasovima prvu nagradu dala Požežaninu Luki Samardžiću, koji je uz pratnju Kaptolačkog tamburaškog orkestra (KAPTOR) pjevao pjesmu „Nemoj

Marko Križanović i Tamburaški sastav „Misija” s Đurđom Habel

ženo”, za koju je glazbu i tekst napisao Domagoj Sarić te aranžman Dalibor Zavoda.

Na ovogodišnjem festivalu „Zlatni glas Zlatne doline” u Kaptolu pjesme su izvodili solisti, tamburaški sastavi i pjevačke skupine iz Hrvatske i triju susjednih država. Nakon dodjele nagrada festival koji je održan

u sklopu trodnevne priredbe „Tambura za dušu” u dvorani OŠ Vilima Korajca zatvorio je predsjednik Općinskog vijeća Kaptol Dario Lončarević pozvajući autore i izvođače na natječaj za jubilarni 50. festival sljedeće godine.

Pripremila: BPB • Izvor: pozega.eu

Dvodnevni izlet Krležinih učenika

U organizaciji roditelja Friderike Gregeš i drugih roditelja učenika 4. b razreda pečuške hrvatske škole Miroslava Krleže ostvaren je dvodnevni izlet 14. i 15. travnja. Kako doznaje Hrvatski glasnik, izletnici su prvog dana bili u Osijeku, gdje su razgledali grad, bili u Muzeju Slavonije, Muzeju školjaka i vodenog svijeta te osječkom zoološkom vrtu. Drugi dan posjetili su Slavonski Brod. Povod putovanja u Slavonski Brod bila je 150. obljetnica rođenja Ivane Brlić-Mažuranić, koja je živjela i radila u Slavonskom Brodu. Posjetili su Kuću Brlić i pogledali predstavu, glazbeno-scensku čaroliju „Ivanin čarobni rođendan“ nastalu prema motivima iz bajki poznate hrvatske dječje spisateljice Ivane Brlić-Mažuranić. Učenicima je Ivana Brlić-Mažuranić dio obvezne lektire, zato su se oni i uputili u Slavonski Brod. Kuća Brlić, lijepa neoklasicistička jednokatnica, podignuta je 1882. na glavnom gradskom trgu, popularnom Korzu, kao obiteljski dom Brličevih. Danas je to zaštićen spomenik kulture. U autentičnom povijesnom ambijentu doma Brličevih stvarale su i nalazile nadahnuće za svoje mnogostrane interese ličnosti koje su znatno pridonijele javnom, kulturnom i političkom životu Broda i Hrvatske, među kojima je svakako najistaknutija Ivana Brlić-Mažuranić, svjetski poznata dječja književnica. Izletnici su posjetili i Muzej tambure, otvoren 2013. godine u prostoru kazamata tvrđave Brod. Troškove puta u potpunosti su snosili roditelji učenika. Vodičica na putovanju bila je Friderika Gregeš.

Branka Pavić Blažetin • Foto: Friderika Gregeš

Veselo društvo na izletu

Nakon svete mise za maturante

PEČUH – Tradicionalna misa za maturante Hrvatske gimnazije „Miroslav Krleža“ održana je i ove je godine. Maturanti su se 22. travnja okupili u crkvi sv. Križa u dijelu grada koji se zove Rácváros. Misu na hrvatskom jeziku služio je svećenik Tibor Berecz, a pjevao ju je Ženski pjevački zbor „August Šenoa“. Uz svetu misu za maturante dugogodišnja je tradicija maturanata iz Hrvatske gimnazije Miroslava Krleže to da se maturanti koji su svoje srednjoškolsko obrazovanje proveli kao stanovnici učeničkog doma prigodnim programom oproste od njege i svojih odgajatelja, profesora. Program je također bio upriličen 22. travnja u večernjim satima u školskoj auli. Razrednica je ovogodišnjim Krležinim maturantima profesorica mađarskog jezika i književnosti Janja Šikloši. U sklopu programa opraštanja od učeničkog doma desetero maturanata s voditeljem doma profesorom Gáborom Surányijem simbolično je s krova školske zgrade u svijet pustilo „balone“ koji su bili u bojama hrvatske zastave. Stavili su

kao uspomenu i lokot sa svojim ugraviranim imenima na za to predviđeno mjesto. Maturanti koji su stanovali u domu od 2019. do 2024. godine su Dóra S., Míra F., Boglárka B., Andrea H., Radana I., Angelika K., Martin Z., Barbara P., Bálint B. i Oleksandr B.

Branka Pavić Blažetin
Foto: Mladen Škrln

KUKINJ – U organizaciji Udruge kukinjskih Hrvata 18. travnja u mjesnom domu kulture održana je plesačnica. Za glazbu je bio zadužen Orkestar „Radost“ iz Mohača. Plesačnica s Orkestrom „Radost“ održana je i 18. svibnja.

Foto: Udruga kukinjskih Hrvata